

BAG OM ULYKKEN – HVORFOR BEGÅR VI FEJL?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Tal om fejl med dine medarbejdere. SEGES-Arbejdsmiljø har samlet 12 gode spørgsmål, der kan hjælpe samtalen på vej og gøre det lidt nemmere – måske endda sjovere - at tale om sine egne fejl og bommerter.

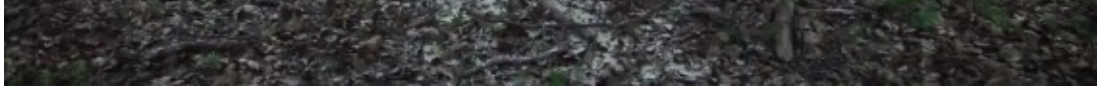
[Link til fakta-ark med de 12 gode spørgsmål](#)

Kan det ikke være lige meget, tænker du måske? Der er jo ikke sket noget alvorligt her hos os. Hvis I indtil nu har været heldige at undgå de mest alvorlige ulykker, så få alligevel en snak og tag ved lære af de mindre hændelser. Tal om, hvorfor det skete. Spørgsmålene kan gøre det nemmere at sætte samtalen i gang, fordi de viser, at vi alle begår fejl – og hvis vi kan erkende dét, kan vi også lære at håndtere vores fejl bedre.

UVANT MED OPGAVEN

Foto:

Rechnitzer

Hvis du er urutineret er der en særlig risiko for at komme til skade. Unge og nyansatte er naturlige kandidater til at begå fejl, der skyldes mangel på rutine eller mangel på viden om farerne ved den opgave, man udfører. De kan oven i købet være meget opsat på bevise, hvor dygtige, de er, eller kan føle sig presset af, at de ikke kan arbejde lige så hurtigt som deres rutinerede kolleger. Men alle andre kan også begå "nybegynderfejl", når de fra tid til anden løser opgaver, de ikke er vant til. Det kan være svært at undgå denne slags fejl, for problemet kan ligge i, at man slet ikke for øje på problemet: Man ved ikke, hvad det er, man ikke ved!

Løsningen er enkel, men den kan godt føles besværlig i starten. Gør dig umage med instruktion i nye opgaver, men nok så vigtigt – sørg for at de rutinerede medarbejdere arbejder sikkert. Nyere studier beviser, hvad vi jo egentligt nok godt vidste: Nye medarbejdere gør som deres mere rutinerede kolleger, også når de ikke gør, som ledelsen siger, de skal. Med andre ord, skal I sætte kræfterne ind på at styrke sikkerhedskulturen.

"Jeg havde aldrig troet, at jeg skulle få dårlig ryg som 29-årig..."

RUTINEFÆLDEN

Rutinemæssige opgaver sløver opmærksomheden. Hjernen har en hel naturlig trang til at falde tilbage på vaner og rutiner. Det er gavnligt, endda uundværligt i mange sammenhænge, for vi kan naturligvis ikke have fuld opmærksomhed på alt, hvad vi gør. Men før en opgave bliver til en ren rutineopgave, må du gøre den ufarlig. Det kræver, at du bruger lidt energi på at tænke arbejdsprocessen igennem:

Opgaven skal først gennemgås med en særlig stor opmærksomhed, hvor du overvejer alle de ting, der kan gå galt undervejs – det er sådan, du laver en risikoanalyse. Du kan med andre ord gå uden om "Rutinefælden" ved at skille tingene ad. De farlige dele af opgaven skal dernæst fjernes, men hvis en fare ikke kan fjernes helt, må du sikre dig at "slå opmærksomheden til", når den del af opgaven skal løses. Du kan også tale med kolleger, der laver den samme opgave. Måske har de andre bud på en god løsning, og så kan det blive en sport at finde frem til den bedste arbejdsmetode, der *både* tager højde for kvaliteten i arbejdet *og* for sikkerheden.

"Jeg har altid tænkt at det var "overkilled" at bruge et rækværk, når vi gik på overdækningen på plansiloen – lige indtil den dag, hvor min fod gled, og jeg faldt 3 meter"

OBS: ARBEJDE TÆT VED STORE DYR MÅ ALDRIG BLIVE "REN RUTINE"

Foto:

SEGES Arbejds miljø

En krølle på "rutinefælden" er de opgaver, der foregår blandt de store dyr som kvæg og svin. Godt hver tredje alvorlige arbejdsulykke (35 %) på besætninger med husdyr sker blandt dyrene. Det store antal gør, at man altid må have sin opmærksomhed skarpt rettet mod dyrenes signaler, flugtmulighederne og mod sin egen færden, når man færdes blandt dyrene – også selv om opgaven ligner en rutineopgave og dyrene "plejer" at være rolige.

HURTIGT TILBAGE PÅ SPORET

Selv om opgaven er velkendt, kan der pludseligt opstå noget uventet i en situation, som du ellers mente at have kontrol over. Forstyrrelsen gør, at du først og fremmest genvinde kontrollen over situationen så hurtigt som muligt. Du tænker måske noget i retning af "Åh, nej – det skete bare ikke", og bliver så at sige optaget af at forsøge at spole filmen tilbage. Det kan naturligvis ikke lade sig gøre. Det er irrationelt, og tankerne kan forhindre, at du tager bestik af den nye situation, du står i nu.

Der er i stedet brug for, at du vurderer, om der er opstået en ny fare, og hvordan du kan komme tilbage på sporet på en ufarlig måde. Tænk i stedet: "Pokkers! Nå okay, hvad gør jeg så nu?"

"Palen havde sat sig fast og den skulle løsnes, så arbejdet kunne fortsætte. Med voldsom kraft sprang palen tilbage og klemte armen grundigt"

FRA PINLIGHED TIL STOLTHED

Hvilken type arbejdsplads vil du gerne stå i spidsen for? Når I begynder at tale om de fejl, I hver især begår, så kan det i starten virke pinligt. Men hvis kolleger og leder lytter og interesserer sig for, hvorfor fejlen skete, kan pinlighed vendes til stolthed – det kræver jo en god portion mod at stå ved det, hvis man har fejlet. Jeres arbejdsplads kan få en mere professionel måde at håndtere fejl på, hvor fejl først og fremmest er noget, man lærer af.

Ønsker du mere viden om, hvordan I kommer videre med jeres arbejdsmiljøarbejde, så tøv ikke med at kontakte os i SEGES eller ring til din DLBR rådgiver. Du kan finde os på facebook siden Agrisafety eller på www.landbrugogsikkerhed.dk